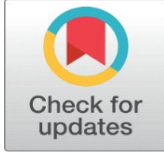
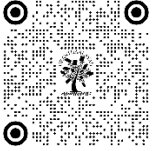

KANNADA VACHANA BHARATA

ಕನ್ನಡದ ವಚನ ಭಾರತ

Kasturevva Basappa Dalavai ¹

¹ Government First Grade College and Postgraduate Studies Centre, Gadag.

ABSTRACT

English: In the ancient literature of our country, a tradition of recreating the Mahabharata, which is famous as an epic or history, in the vernacular languages has grown very richly. Adikavi Pampa's Vikramarjuna Vijayam, Kumaravyasana's Karnata Bharata Kathamanjari, Paramadeva Kaviya Turanga Bharata, Sukumarabharatiya's Chayana Bharata, Suta Bharata and so on have been composed in the form of poetry in the context of Old Kannada and Middle Kannada. Each poem is unique in its own way. In the context of New Kannada prose, the one that contains such features and has gained the greatest popularity and popularity and is considered a masterpiece is; Vachana Bharata by A. R. Krishnashastri. Those who want to write in Kannada should read Shastri's Vachana Bharata not just once or twice, but dozens of times to refine their writing style and move forward, recommends D. V. G.

Hindi: ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯವೆಂದೋ ಇತಿಹಾಸವೆಂದೋ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಾರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಪರಂಪರೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಆದಿಕವಿ ಪಂಪನ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ, ಪರಮದೇವ ಕವಿಯ ತುರಂಗ ಭಾರತ, ಸುಕುಮಾರಭಾರತಿಯ ಚಾಯಣ ಭಾರತ, ಸೂತ ಭಾರತ ಹೀಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಹಾಗೂ ನಡುಗನ್ನಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾವ್ಯವೂ ತನ್ನ ಸತ್ವಾತಿಶಯದಿಂದ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಗದ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಜನಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಮತ್ತು ಚಿರಕೃತಿಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವುದು; ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ವಚನ ಭಾರತ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ವಚನ ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದೆರಡಲ್ಲ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಓದಿ ಬರವಣಿಗೆ ಶೈಲಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು- ಎಂಬುದು ಡಿ. ವಿ. ಜಿ.ಯವರ ಶಿಫಾರಸು.

DOI
[10.29121/shodhkosh.v5.i3.2024.5452](https://doi.org/10.29121/shodhkosh.v5.i3.2024.5452)

Funding: This research received no specific grant from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Copyright: © 2024 The Author(s). This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

With the license CC-BY, authors retain the copyright, allowing anyone to download, reuse, re-print, modify, distribute, and/or copy their contribution. The work must be properly attributed to its author.

ಪೀಠಿಕೆ:

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯವೆಂದೋ ಇತಿಹಾಸವೆಂದೋ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಾರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಪರಂಪರೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಆದಿಕವಿ ಪಂಪನ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ, ಪರಮದೇವ ಕವಿಯ ತುರಂಗ ಭಾರತ, ಸುಕುಮಾರಭಾರತಿಯ ಚಾಯಣ ಭಾರತ, ಸೂತ ಭಾರತ ಹೀಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಹಾಗೂ ನಡುಗನ್ನಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾವ್ಯವೂ ತನ್ನ ಸತ್ವಾತಿಶಯದಿಂದ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಗದ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ

ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಜನಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಮತ್ತು ಚಿರಕೃತಿಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವುದು; ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ವಚನ ಭಾರತ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ವಚನ ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದೆರಡಲ್ಲ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಓದಿ ಬರವಣಿಗೆ ಶೈಲಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸಾಧಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು- ಎಂಬುದು ಡಿ. ವಿ. ಜಿ.ಯವರ ಶಿಫಾರಸು.

ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ವಚನ ಭಾರತವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹಾಭಾರತಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದವು. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀ ವಿಲಾಸವೆಂಬ ಮಹಾಭಾರತದ ಕನ್ನಡ ಟೀಕು- ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದ ಅಕ್ಷರಶಃ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸುಮಾರು 1742ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಇದಾದ ನಂತರ 1932-33ರಲ್ಲಿ ದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ಅಳಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತವು-ಕರ್ನಾಟಕ ವಚನವು ಎಂದು ಮಹಾಭಾರತದ ಆಮೂಲಾಗ್ರಾ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇವೆರಡೂ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಆಗಿರುವ ಹಲವಾರು ಸಂಪುಟ ರೂಪದ ಅನುವಾದಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ; ಕಾವ್ಯಕಳಾನಿಧಿ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ವಚನ ಭಾರತ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹವು, ಗಳಗನಾಥರ ಸಚಿತ್ರ ಮಹಾಭಾರತಾಮೃತ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬಾಬಣಿ ಪೈ ಅವರ ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತ ಸಂಹಿತೆಯು, ವೆಂಕಣ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದ ಆನಿಬೆಸೆಂಟರ ಮಹಾಭಾರತ ಸಂಗ್ರಹ ಇವೆಲ್ಲವೂ ತುಂಬಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ನಿರೂಪಣೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಒಟ್ಟಾರೆ ವಚನ ಭಾರತದ ಪೂರ್ವಕಾಲೀನ ಗದ್ಯರೂಪದ ಕನ್ನಡ ಭಾರತಗಳು ಒಂದೋ ಅತಿದೀರ್ಘ ಅಥವಾ ಅತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ- ಈ ಎರಡು ಕೊರತೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಲುಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅನಿಸಿತಂತೆ; ಉಪಕಥೆ, ನೀತಿ, ಧರ್ಮ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಸರಳವಾದ ಇಂದಿನ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದ, ಒಂದು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿರುವ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಲುಕುವಂಥ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಭಾರತ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಇತ್ತು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಆಗಾಗ ತೋರುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಆದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸೂಚನೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಮನಸಾರ ಕೈಕೊಂಡೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿದ್ದು ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯಿಂದ. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಅದು ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪುಸ್ತಕದ ರಚನೆಯ ಧೈಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ಎದುರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದವು. ಯಾರಿಗಾಗಿ ಈ ಬರವಣಿಗೆ ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಬರವಣಿಗೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಂಡೇ ಅವರು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ;

ನಾನು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಂದಂದು ಬರೆದುದನ್ನು ಅಂದಂದೇ ನನ್ನ ಮಗಳು ಸೌ. ಶಾಂತಾ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಸೌ. ಲೀಲಾ ಇಬ್ಬರೂ ತುಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದಲೂ, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೂ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬೇಸರವಾಯಿತೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಿತ್ಯವೂ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದೇ ಉತ್ತರ. ಅದು, ನಾನು ತಂದೆ- ತಾತ ಎಂಬ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ. ಆ ಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಗಳ ಜನರು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಸರಳವಾಗಿ, ಸಂಕೋಚ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಸಂತೋಷ ಪಡುವಂತೆ ರಸವತ್ತಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಇದು ಈಡೇರಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಳೆದ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನ ಇದನ್ನು ಓದುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಮಾತಿನ ಹೃದಯಬಲ್ಲ ಕವಿ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಮ್ಮ ವಚನ ಭಾರತ ಕವಿತೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ;

ನನಗೆ	ಒಂದೇ	ಪ್ರಶ್ನೆ:	ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು	ಕವಿಗಳೆ?
ಹುತ್ತವನು	ಕೆದಕಿ	ಹಾವಿನ	ಹೆಡೆಯ	ಹಿಡಿದಂತೆ
ಉತ್ತರದ				ಹಾದಿ.
ದೇವರನು	ಬೆಳಗಿ	ತೊಳೆವಂತೆ	ಕನ್ನಡ	ನುಡಿಯ

ನಾನೂರು	ಪುಟದ	ನವರತ್ನ	ಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ
ಭಾರತದ	ಕಥೆಯನರಳಿಸಿದ	ಬೆರಳಿಗೆ	ಬಂದ
ಧನ್ಯತೆಗೆ	ಮಾತ್ರ	ಕೈಮುಗಿಯುವುದೇ	ಉತ್ತರ.
ಗೆದ್ದವರು	ಪಾಂಡವರು	ಕೌರವರು	ಎನಲಾರೆ,
ಗೆದ್ದವರು	ಇಲ್ಲಿ		ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು.

ವಚನ ಭಾರತದ ಓದಿನ ಸೆಳವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರರು.

ಮೂಲದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಹದಿನೆಂಟು ಪರ್ವಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ವಚನ ಭಾರತದ್ದು. ಆದಿಪರ್ವ ಮೊದಲಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣ ಪರ್ವದವರೆಗೆ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ. ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ತುಂಬಾ ಆತ್ಮೀಯವಾದ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆದರ್ಶತೆಯೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುನಿಯೊಂದಿಗೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ತನ್ನ ನೋವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಮಹರ್ಷಿ ನನಗಾಗಲೀ ನನ್ನ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗಾಗಲೀ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದೂ ನನಗೆ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ; ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ದುರಾತ್ಮರಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡಿದವಳು ಅವಳು. ದ್ರೌಪದಿಯಂಥ ಪತಿವ್ರತೆಯೂ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಳೂ ಆದ ಹೆಂಗಸು ಹೀಗೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ಕಂಡದ್ದು ಅಥವಾ ಕೇಳಿದ್ದು ಉಂಟೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಿಡಿಯುವ ಮಾತುಗಳು ಯಾವುದೋ ಕಾಲದ ಕಥೆಯೆನಿಸದೇ ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಕಥೆನವೇ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮನೆಯಂಗಳದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತೆ ಆಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಗ್ರಹಶೀಲತೆ, ಕಥನ ನಿರ್ವಹಣ, ವಿಚಾರ ಸಂಗ್ರಹಣ -ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅವರು ವಚನ ವ್ಯಾಸರು ಎಂದು ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ವಚನ ಭಾರತ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಬಳಸಿರುವ ಭಾಷೆ-ಶೈಲಿಗಳೂ ತುಂಬಾ ಸುಭಗವಾದಂಥವು. ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲ ವಯೋಮಾನದವರ ಓದಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ದಕ್ಕುವಂಥದ್ದು. ಉದ್ಧಾಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಠವಾದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಿದಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರು ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ಶೈಲಿಯ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರೆ; ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು; ಅಚ್ಚಕನ್ನಡದ ಜೀವನಾಡಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ವಚನ ಭಾರತವನ್ನು ಕೇವಲ ಆರೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಪೂರೈಸಿದರು. ಒಂದು ತಪಸ್ಸಿನಂತೆ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಒಂದು ತೂಕವಾದರೆ; ಅದರ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಿದೆಯಲ್ಲ; ಅದನ್ನೊಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಾದರಿಯೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರ್ವ ಮುಗಿದ ಮೇಲೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಮೇಲೆ ಸರಸ್ವತಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನಿಟ್ಟು, ಹೂಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಸಿಹಿ ಪ್ರಸಾದ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ತಮ್ಮ ಅರುವತ್ತನೆಯ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ದಿನ 1950ರಲ್ಲಿ ವಚನ ಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದು ಪೂರೈಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರನ್ನೂ ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ಉಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಂತಸಪಟ್ಟರಂತೆ. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ ಜನರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಅಪರೂಪದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ಮಗಳು ಕೆ. ಶಾಂತಾ ಒಂದೆಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ವಚನ ಭಾರತ ಓದಿ ಮಂಗಳ ಮಾಡಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ನೆರವೇರಿದವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೂವು, ಹಣ್ಣು, ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದವರೆಷ್ಟೋ ಜನ. ಇದು ಲೇಖಕನೊಬ್ಬನಿಗೆ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಗೌರವ ಎನ್ನಬಹುದು.

ವಚನ ಭಾರತ ಪ್ರಕಟವಾದ ನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾರತ ಕೃತಿಗಳು ಬಂದವು. ತ. ಸು. ಶಾಮರಾಯರ ಕಥಾ ಭಾರತ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತದ ಗದ್ಯಾನುವಾದಗಳು (ಎಲ್.ಗುಂಡಪ್ಪ, ಎನ್ನೆ, ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ, ಎಲ್.ಆರ್. ಭಟ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿ), ಜೊತೆಗೆ ಹಲವಾರು ಜನಪ್ರಿಯ ಭಾರತಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಲ್. ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾಯರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿಯ ಜಿ. ಎನ್.

ರಂಗನಾಥರಾಯರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಭಾರತಗಳು ಬಂದರೂ ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ವಚನ ಭಾರತದ ಪ್ರಭೆ ಮಸಳುವುದಿಲ್ಲ, ಮಂಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಉಪಸಂಹಾರ:

ಇಂದಿಗೂ ವಚನ ಭಾರತದ ಓದು ಒಂದು ಆಹ್ಲಾದಕಾರಿ ಅನುಭವವಾಗಬಲ್ಲದು. ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನಸ್ಸೊಂದರೊಡನೆ ಒಡನಾಡಿದ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಕೃತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಚನ ಭಾರತವೊಂದು ಸವಿಯೂಟ, ರಸದೂಟ; ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೋ! ಎಂಬ ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಉದ್ಗಾರಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಧ್ವನಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು:

- ವಚನ ಭಾರತ, ಎ ಆರ್ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ. ೨೦೦೯.
- ಎ ಆರ್ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ), ಶ್ರೀಧರ ಬಿ.ವಿ., ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ (ಸಂ), ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ೨೦೦೯
- ಭಾಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳು-೧, ಎ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಸ್ಮಾರಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ೧೯೪೮.
- ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕ, ಎ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ೧೯೩೭